

Remissvar 2026-01-25

Nya regler mot bedrägerier och annat vilseledande genom elektroniska kommunikationer, Fi2025/02192.¹

Inledning

Vi är mycket tacksamma för förtroendet att få svara på denna promemoria.

Föreningen mot Nätbedrägerier² är en ideell intresseförening av och för brottsoffer som blivit utsatta för nätbedrägerier och som vill påverka banker, företag och myndigheter att ta sitt ansvar mot nätbedrägerier.

Sammanfattning

Bra att man äntligen försöker stoppa telefonbedrägerier som börjar med ett sms. Det är redan alldeles för många som blivit lurade av bluff-sms med detta enkla sätt att skriva ett användarnamn från en betrodd avsändare, en funktion som egentligen borde förbjudas helt.

Syftet är att det ska bli en skyldighet att stoppa bluff-sms, men det finns inget nämnt om vad som händer om man inte lyckas med det?

Vi anser att ansvaret för att stoppa bedrägerier genom social manipulation måste flyttas från enskild individ till bankerna, som inte stoppar penningtvätt, och telekombolagen som tillåter att deras kommunikationstjänster används för att genomföra bedrägerier.

Detta genom en Statlig trygghetsgaranti för bankkonton, där brottsoffer får det skadestånd som de blivit tilldelade i penningtvättsrättegången men där penningtvättsmålvakten ofta helt saknar några pengar. Staten kan sedan ta över ansvaret för att få tillbaka pengarna, från bedragarna men även som avgifter från banker och telekombolag som inte uppfyller sina skyldigheter att stoppa bedrägerier genom sina tjänster.

Synpunkter på promemorians innehåll

1 Lagtext

Vi har ingen synpunkt på lagtexten men självklart måste förslaget ta hänsyn till den personliga integriteten och inte riskera att stoppa elektronisk kommunikation som inte är bedrägerier.

2 Ärendet

Vi har läst igenom slutredovisningen från PTS (PTS-ER 2024:31³) som är bakgrunden till denna promemoria. Vi har även tidigare skickat in remissvar till PTS på både vägledningen och föreskrifter (PTSFS 2024:2⁴) för att förhindra samtal med manipulerade anropande telefonnummer, som vi ansåg riskerade att bli helt verkningslösa eftersom de inte hanterade det absolut vanligaste sättet som ett telefonbedrägeri går till på, dvs börjar med ett sms med ett avsändarnamn från en för brottsoffret betrodd avsändare. Där brottsoffer sedan ringer upp ett telefonnummer som står som innehåll.

Det är bra att denna promemoria fokuserar på den typen av telefonbedrägerier och försöker få bort eventuella hinder för att motverka telefonbedrägerier genom bluff-sms.

¹ [Nya regler mot bedrägerier och annat vilseledande genom elektroniska kommunikationer - Regeringen.se](#)

² [Föreningen mot Nätbedrägerier](#)

³ [Att motverka tillvägagångssätt där elektroniska kommunikationstjänster används för att genomföra bedrägerier PTS-ER-2024:31 | PTS](#)

⁴ [Föreskrifter \(PTSFS 2024:2\) för att förhindra samtal med manipulerade anropande telefonnummer | PTS](#)

Vi har även tidigare gjort en egen analys om varför telefonbedrägerier inte har stoppats tidigare. Hela granskningen "Telefonbedrägerier – hur kan det stoppas?" och remissvaren till PTS finns att ladda ner från föreningens hemsida.⁵

3 Användningen av elektroniska kommunikationstjänster för bedrägeri

Centralt för dessa bedrägerier är social manipulation och det finns inga enkla tekniska lösningar eller informationskampanjer som kan stoppa bedrägerier genom social manipulation om man inte är medveten om hur psykologin bakom fungerar och tar med det i sin analys.

Hittills har de genomförda åtgärder och initiativ som PTS nämner i sin slutredovisning inte haft den önskvärda effekten, antal bedrägerier fortsätter att öka. Tyvärr är statistiken från olika myndigheter svår att jämföra, om det ökar eller minskar är oklart när man jämför det Brå, Polisen och FI rapporterar. Det är dessutom mycket olyckligt att banker och polisen nu i stället för antal bedrägerier har börjat prata om minskade brottvinster.

Vi vet från berättelser från brottsoffer att det inte är beloppet utan att man blivit utsatt för bedrägeri som leder till stora negativa psykosociala konsekvenser, något som bekräftas av Brå rapporten (2023:11)⁶, där sammanfattningen på sidan 7 och 8 är mycket tydlig med att telefonbedrägerier är det allvarligaste problemet och som ger stora skador på grund av social manipulation.

Därför anser vi att man ska fortsätta fokusera på antal anmälningar när det gäller social manipulation och inte brottvinster. Dessutom, för att få kontinuitet i statistiken utgå från Brå för att se vilken eventuell effekt en åtgärd har. Det vi ser nu är att den kraftiga ökningen har minskat något men ökar fortfarande och antal anmälningar ligger kvar på en hög nivå.

Preliminär statistik för 2025 från Brå som publicerades 2026-01-22. Det är lite oklart hur många av kategorin befogenhetsbedrägeri och annan typ som är telefonbedrägerier, det skulle vara önskvärt med en egen kategori för telefonbedrägerier från Brå.

Anmällda brott	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 prel.
	Helår	Helår	Helår	Helår	Helår	Helår	Helår
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Bedrägeri genom social manipulation (fr. o. m. 2019)	14760	18219	24446	35057	47526	48147	50535
Romansbedrägeri	993	1058	1162	1312	1318	1403	1565
Investeringsbedrägeri	1642	1643	1899	2566	3961	3287	3940
Befogenhetsbedrägeri	3600	4676	6282	10722	12312	13816	14267
Annan typ	8525	10842	15103	20457	29935	29641	30763

4 Möjligheterna att hindra meddelanden av skäl som rör bedrägeri eller annat missbruk av tjänsten är begränsade

Viktigt att samtliga hinder för att stoppa samtal och meddelande som rör bedrägerier snarast tas bort. Att hindra utskick av ett stort antal bluff-sms är nödvändigt.

5 En skyldighet att inte överföra elektroniska meddelanden i vissa fall

Bra att det blir en skyldighet för tillhandahållare att motverka bedrägerier. Men vad blir åtgärden mot dem som struntar i att uppfylla detta? Som vi nämnde i remissvaret på PTS förslag på föreskrifter så finns det väldigt många tillhandahållare. Risken är att det kommer att bli väldigt godtyckligt om man gjort tillräckligt för att motverka bedrägerier.

Vi vill också förtydliga att manipulera telefonnummer, spoofing, egentligen är en laglig tjänst, som tex används av call-center från utlandet, och som branschen absolut vill behålla. Vi ser en intressekonflikt här.

Vi anser att både banker och telekomföretagen måste ta ett större ansvar för bedrägerier genom deras tjänster och betala ersättning till drabbade brottsoffer när de inte lyckas uppfylla skyldigheten att motverka bedrägerier.

⁵ [Ladda ner \(motnatbedragierier.org\)](https://www.motnatbedragierier.org)

⁶ [Bedrägerier mot privatpersoner | Brå - Brottsförebyggande rådet](#)

6 Post- och telestyrelsen ska få föra register över avsändarnamn för sms-meddelanden

Vi har inga synpunkter på ett register över avsändarnamn, om det nu skulle hjälpa? Men om syftet är att privatpersoner, som får ett bluff-sms, först ska kolla i registret innan man ringer numret som står angivet i ett sms, så tror vi inte att det får någon effekt. Huvudsyftet måste vara att hindra att leverera bluff-sms.

Det är oklar om detta kommer att fungera på spoofade sms? Vad hindrar att en bedragare, genom spoofing, skickar bluff-sms med ett nummer och användarnamn som finns i registret?

7 Behandling av uppgifter om elektroniska meddelanden

Promemorian handlar bara om skyldighet att stoppa överföring av bluff-sms. Men varför finns inget förslag på att telekombolagen ska ge polismyndigheten information om vem som sände ett bluff-sms eller vem som äger det telefonnummer som brottsoffer ringer upp? Vad är det som hindra att telekombolagen spara information om sms och telefonsamtal under några dagar så att man kan ge polisen den informationen också efter att ett bedrägeri har genomförts?

8 Ikraftträdande

Vi håller med om att åtgärder bör införas snarast.

9 Konsekvenser

Konsekvenserna är förödande om inte åtgärder som tar bort hinder för att motverka bedrägerier införs snarast! Den preliminära statistiken för 2025 från Brå visar att genomförda åtgärder och initiativ hittills saknar effekt.

10 Författningskommentar

4 kap, noterar att även mms nämns, en gång. Bra förtydligande, för det står annars bara om sms i hela promemorian (109 gånger).

9 kap

Angående trafikuppgifter, som sparas under tiden bedömning ska göras.

Vi tycker det är oklar varför det inte går att spåra vem som skickade ett bluff-sms eller vem som äger ett telefonnummer man ringer till efter ett bedrägeri. Vad är det som hindra det?

Mikael Förborgen

Styrelseledamot och sakkunnig Föreningen mot Nätbedrägerier